

Plán komunitného centra KVOZ – Láčho drom Kokava nad Rimavicou

Námestie 1. Mája č. 1350/33

Kokava nad Rimavicou

Spracovali:

Odborná garant KC: Mgr . Vladimír Sendrei

Komunitná pracovníčka KC: Bc. Jana Sendreiová

Odborná pracovníčka KC: Bc. Alica Bamburová

Pracovníčka KC: Eva Horváthová

Odborná konzultácia:

PhDr. Janette Knapeková – Odborná konzultácia

Február 2022

Obsah

1 História lokality.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
1.1 História Obce	3
1.2 História KC, SWOT analýza KC.....	4
2 Mapovanie potrieb	7
3. Demografia	7
3.1 Fyzická infraštruktúra.....	8
3.2 Inštitúcie:	9
3.3 Neformálna sociálna štruktúra:.....	9
3.4 Ciele a úlohy komunitného centra.....	10
3.5 Informácie o životnom štýle	10
3.6 Potreby, problémy, sny	11
4 Akčný plán	12
4.1 Monitorovanie plnenia cieľov	14
5 Záver.....	15

Prílohy – Výsledky mapovania potrieb

1. História lokality

Je ťažké určiť , kedy presne osídlili prví rómski obyvatelia územie Kokavy nad Rimavicou, ktoré storočie sa písalo, keď prišli, aby si vytvorili svoje domovy a ťažili z okolitého nerastného bohatstva a zakladali si rodiny . Územia v ktorých sa usídlili Rómovia v obci Kokava nad Rimavicou môžeme rozdeliť na štyri nasledovné lokality : Chorepa, Huta, ulica Štúrova a Kysel'ovo. Historicky najstaršími lokalitami obce osídľovanými rómskou populáciou boli časti Chorepa a Kysel'ovo. S rozrastajúcim sa rómskym obyvateľstvom sa nám lokality rozšírili o ďalšie dve vyššie spomínané lokality.

Kokavskí Rómovia nielen že boli pracovitý a svojpomocne sa podieľali na budovaní svojich domovov, nezapreli svoju lásku k hudbe a svoj temperament. Tu nemôžeme nespomenúť významného kokavského primáša Ondreja Radiča, ktorý sa narodil 3. mája 1925 v Kokave nad Rimavicou. Pochádzal zo slávneho muzikantského rodu Radičovcov. História rodu Radičovcov ako muzikantov siaha až do druhej polovice 18. storočia, keď v Kokave viedol ľudovú cimbaloú muziku Ondrej Radič st. (20.2.1859 - 29.7.1923), po ňom ju prevzal jeho synovec Vojtech Radič (29.7.1904 - 1966), ktorý dodnes pokračujú v udržaní tradícií rodu Radičovcov.

1.1 História obce

Jedným z rozhodujúcich faktorov, ktoré mali vplyv na osídľovanie Kokavy, boli bezpochyby nálezy zlata v tomto kraji a vari aj presun slovenského obyvateľstva do severnejšie položených dolín Slovenského Rudohoria. Pôvodní obyvatelia Kokavy boli teda Slováci a slovenský charakter si obec udržala počas celej svojej histórie. Prvého feudálneho vlastníka Kokavy zatiaľ nepoznáme. Najstaršia písomná správa z územia obce pochádza z roku 1332. Obec vznikla koncom 15. storočia, spomína sa od roku 1481 ako Kokaua, od roku 1515 ako Kokawa a od roku 1927 má dnešné pomenovanie Kokava; maďarsky Kokova, Kokava, Rimakokava. Patrila Lossoncziomcom, neskôr Forgáčovcom, ktorí v obci vybudovali skláraň na tabuľové sklo. V prevádzke bola do 30. rokov 20. storočia. V roku 1828 mala obec 237 domov a 1929 obyvateľov. V polovici 20. storočia boli v obci dve papierne, výrobná potaše a parná píla. Obec sa stala jedným z centier robotníckeho hnutia. Sklárski robotníci tu štrajkovali v rokoch 1917, 1922, 1923, 1927 a 1928, v 30. rokoch tu bolo intenzívne hnutie nezamestnaných. V roku 1942 vznikla ilegálna ozbrojená robotnícka Červená garda. Obyvatelia obce sa zúčastnili SNP. V obci bolo vyzbrojovacie stredisko povstalcov, sídlilo tu veliteľstvo vojenskej jednotky Narcis. Obec bola vyznamenaná Radom Červenej hviezdy.

1.2. História Komunitného centra a SWOT analýza

Komunitné centrum, ako inštitucionálne zariadenie, poskytuje predovšetkým primárne programy, reagujú na aktuálne problémy a potreby miestnej komunity. Primárnou cieľovou skupinou komunitného centra sú prevažne sociálne vylúčené skupiny obyvateľstva, jednotlivci, ako aj celé rodiny. Majú sťažený prístup k získaniu inštitucionálnej pomoci, či zamestnaniu sa. Sekundárnou cieľovou skupinou sú všetci ďalší obyvatelia obce, kde komunitné centrum pôsobí. Okrem týchto dvoch cieľových skupín sú v komunitnom centre ďalšie špecifické cieľové skupiny vymedzené podľa veku, ku ktorým sú smerované aktivity centra a na tieto vybrané cieľové skupiny sa chceme zamerať .

V súčasnej dobe v Kokave nad Rimavicou býva celkovo viac ako 400 Rómov. Už od roku 2001 pôsobí v tejto obci okrem iných aj občianske združenie Lácho drom (Dobrá cesta), ktoré vedie Vladimír Sendrei. Toto združenie počas svojej viac ako 20 ročnej činnosti realizovalo množstvo aktivít a projektov, okrem iného zriadilo aj miestne komunitné centrum v roku 2007, ktorého podporovateľom bolo ETP Slovensko. O služby tohto KC je veľký záujem nielen v samotnej obci, ale aj v širšom regióne, výsledkom čoho je jeho pôsobenie v rámci celého regiónu Novohrad. Výnimočnou aktivitou je aj podpora speváckeho krúžku ako mimoškolskej aktivity, ktorý navštevuje 12 detí z miestnej komunity. Vedúcou krúžku je Janka Sendreiová, známa rómska speváčka nielen na Slovensku, ale i v zahraničí (učinkovala v Carnegie Hall New York, Oslo, Tilburg, v Lucerne Praha, Lubljana, Slovinsko atď.). Tento krúžok sa od začiatku projektu stal súčasťou 50-členného zboru programu YRAEF, ktorý každoročne účinkuje v programe Gipsy Spirit v Slovenskom rozhlase v Bratislave, pod dirigentskou taktovkou práve Vladimíra Sendreia. V januári 2010 občianske združenie podpísalo partnerskú zmluvu s Potravinovou bankou, vďaka čomu sa stalo regionálnym kontaktným bodom tejto aktivity. V roku 2011 bolo OZ Lácho drom (Dobrá cesta) nominované aj na cenu Gipsy Spirit za projekt Aktivizáciou komunit ku skvalitneniu života a podpore zamestnanosti, vďaka ktorému sa podarilo zamestnať viac ako 30 nezamestnaných Rómov z okresu Poltár. Ďalších Rómov združenie vyškolovalo pre práce na obnove a zveľďovaní vlastného bývania, ktoré vykonávali v rámci aktivačných prác. Okrem toho boli v rámci projektu ľudia bez práce vyškolení v oblasti nakladania s rodinným rozpočtom, či základnými krokmi pri vybavovaní formalít na úradoch a podobne. V dotknutých mestách a dedinách bolo do projektu priamo alebo nepriamo zaangažovaných asi 2 000 nezamestnaných. Avšak veľmi pozitívnym príkladom je skutočnosť, že od roku 2010 obec a samospráva v Kokave nad Rimavicou zmenila svoj postoj k občianskemu združeniu a samotnému komunitnému centru. Zmluvne potvrdila úzku spoluprácu na jeho aktivitách a participáciu na je spolufinancovaní. Na obecnom úrade sa pravidelne organizujú (minimálne raz mesačne) pracovné porady, kde sa hodnotia doterajšie výsledky činnosti KC a informuje sa o jeho pripravovaných aktivitách. Od roku 2005 je občianske združenie zriaďovateľom Súkromného centra voľného času, ktoré je od roku 2006 evidované v sieti školských zariadení a ktoré sa venuje podpore vzdelávania rómskej mládeže a zmysluplnému využitiu ich voľného času. Od roku 2009 je OZ členom Slovenskej siete proti chudobe, členom siete organizácií medzinárodnej organizácie SPOLU a partnerom OZ Ľudia proti rasizmu.

Od roku 2015, komunitné centrum pôsobí cez implementačnú agentúru sociálnych vecí a rodiny, ktoré prevádzkuje Kultúrno výchovné občianske združenie – Lácho Drom. komunitné

centrum aktívne pomáha a hľadá vhodné riešenie v rôznych oblastiach v spolupráci s inštitúciami a organizáciami nielen v priestoroch komunitného centra ale aj v terénne, či domácom prostredí poskytovaním komplexných sociálnych služieb.

Poslaním KC je prostredníctvom poskytovania komplexných odborných činností, iných činností a aktivít prispieť k sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených, a to ako na individuálnej, tak aj na lokálnej úrovni. Pod sociálnym začleňovaním sa rozumie sprístupňovanie takých príležitostí a možností, ktoré sociálne vylúčeným jednotlivcom a rodinám napomôžu plne sa zapojiť do ekonomického, sociálneho a kultúrneho života v danej lokalite i v celej spoločnosti. KC hľadá možnosti, ktoré napomáhajú k riešeniu nepriaznivej sociálnej situácie všetkým jej obyvateľom, formou rôznych odborných činností, iných činností, aktivít a programov. KC je zamerané primárne na systematickú prácu s deťmi, mládežou, dospelými, rodinami, seniormi, občanmi s MRK, ako aj spoluprácu s rôznymi úradmi, vzdelávacími inštitúciami, zdravotníckymi a špecializovanými zariadeniami, terénnymi sociálnymi pracovníkmi, MPSVaR SR, príslušnými ÚPSVaR, lokálnym partnerstvom sociálnej inklúzie v danom regióne, poskytovateľmi služieb obyvateľom vylúčených lokalít (SSE, SPP, vodárne a pod.), VÚC, Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, centrami špeciálneho pedagogického poradenstva a centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, mediátormi, ďalšími MVO, cirkvami a náboženskými spoločenstvami, s probačnými a mediačnými úradníkmi a dobrovoľníkmi. Prostredníctvom vzdelávacích a voľnočasových aktivít poskytovaných ambulantnou alebo terénnou formou sú klienti vedení k vytváraniu svojpomocných skupín, ktoré majú možnosť prispieť k zmene svojej životnej situácii, ale zároveň aj k zmene riešenia problémov v rámci komunity. KC je zamerané na prevenciu, intervenciu a motiváciu riešiť sociálny problém a snaží sa o komplexné zlepšenie životných zručností klientov.

Hlavným cieľom KC je reagovať na potreby lokálnej komunity a zároveň riešiť potreby komunity. Cieľom a poslaním komunitného centra, je poskytnutie komplexnej služby jednotlivcovi, rodine ako aj celej miestnej komunite, ktorá z rôznych dôvodov nemá možnosť si svojpomocne pomôcť, sociálnu mobilitu, získavanie sociálnych zručností či vlastnú sebarealizáciu. Okrem hlavného cieľa a poslania má komunitné centrum podľa aktuálnej potreby a miestnych problémov obyvateľov aj ďalšie špecifické ciele. Ide napríklad o podporu zmysluplného trávenia voľného času, prezentovanie svojej kultúry, zvykov, tradícií, pomoc pri uplatňovaní sa na trhu práce, prevenciu nežiaducich patologických javov v týchto komunitách, podporu počas vzdelávania, pričom všetky služby a podpora komunitných centier občanovi by mali viesť k jeho integrácii a svojbytnosti.

KC je zamerané na napĺňanie nasledovných cieľov:

1. Zlepšovanie sociálnej situácie jednotlivcov, rodín a vylúčených spoločenstiev.
2. Poskytnutie komplexných služieb jednotlivcovi, rodine, komunite, ktorá nie je schopná svojpomocne riešiť daný sociálny problém, sociálnu mobilitu, získavanie zručností či vlastnú sebarealizáciu.
3. Prevencia sociálno-patologických javov, poskytovanie poradenských služieb, ktoré sú potrebné pre klienta, rodinu, komunitu. Predchádzanie vzniku krízových situácií v rodinách.

4. Sprostredkovanie kontaktu so širším prostredím, podpora začleňovania do existujúcich sociálnych sietí, štruktúr, služieb a inštitúcií.
  5. Podpora spolupráce a efektívnej koordinácie činnosti subjektov, ktoré zasahujú do situácie sociálne vylúčených osôb (obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb a služieb zamestnanosti, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti).
  6. Podpora komunitného rozvoja, budovania celej komunity obce.
  7. Podpora efektívneho riešenia konfliktov, sporov a napätia v celej komunite ako aj v jednotlivých skupinách v rámci komunity.
  8. Podpora záujmovej činnosti a zmysluplného trávenia voľného času.
  9. Podpora vzdelávania všetkých vekových skupín komunity, realizovaním vzdelávacích programov, ktoré sú zamerané na prevenciu a elimináciu sociálno-patologických javov.
  10. Podpora vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie dospelých realizáciou vzdelávacích a tréningových programov zameraných na jednotlivcov a skupiny.
  11. Podpora iniciatív obyvateľov vylúčených lokalít v oblasti zdravého a čistého životného prostredia, realizácia zdravotnej osvetu pre všetky vekové kategórie obyvateľov. Vzdelávanie a osвета v oblasti plánovaného rodičovstva a ochrany sexuálneho reprodukčného zdravia.
  12. Podpora a pomoc pri zlepšovaní prístupu cieľových skupín k právnej pomoci a pomoci v oblasti zamestnanosti.
  13. Podpora osobnostného, etického a duchovného rozvoja, budovania vnútornej motivácie.
- Po presťahovaní sa do nových priestorov bude klientom poskytovaná aj služba - stredisko osobnej hygieny a práčovňa.

SWOT analýza Komunitného centra

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Sociálne poradenstvo na odbornej úrovni - Dobrá spolupráca s inštitúciami - Poskytovanie rôznorodých aktivít - Dobré vzťahy s komunitou-dôvera - Tútoring a mentoring - Stabilný tím dobrovoľníkov 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatočná prevencia pred patogénnymi javmi - Priestory
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Nové priestory - Nábor nových dobrovoľníkov - Nové projekty a možnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - Ukončenie NP BOKKÚ - Odchod kvalifikovaných zamestnancov - Strata dobrovoľníkov, lídrov

2 Mapovanie potrieb

Zisťovanie novo vynárajúcich sa potrieb ľudí v komunite je podkladom pre identifikovanie najvystupujúcejších – prioritných javov v komunite. Potreby je možné zisťovať a mapovať viacerými spôsobmi, my sme preferovali individuálny rozhovor. Individuálne rozhovory je možné uskutočniť s rozličnými skupinami, my sme sa preto rozhodli že si tie skupiny určíme nasledovne: rozdelením podľa jednotlivých častí kde žije najväčšia skupina ľudí z MRK. Mapovanie prebehlo zatiaľ na ulici Štúrova, je jednou zo štyroch lokalít s MRK a bude pokračovať na uliciach Chorepa, Huta, Kyselovo. Pri našom mapovaní potrieb sme sa zamerali na 5 oblastí, ktorými sú sociálna oblasť, zdravie, bývanie, vzdelávanie a diskrimináciu v komunite.

Čas trvania mapovania potrieb bol v rozpätí mesiacov august 2021 – október 2021.

3. Demografia

Integračný charakter nášho KC je prístupný pre všetkých obyvateľov obce. V rámci pracovných skúseností z praxe spolupracujeme s ďalšími zamestnancami a zriaďovateľmi KC, ktoré pôsobia v regióne. Obec Kokava nad Rimavicou leží v južnej časti Banskobystrického samosprávneho kraja v okrese Poltár. V obci s 2761 obyvateľmi žije okolo 470 obyvateľov MRK, čo je viac ako 14%, z ktorých je viac ako 90% nezamestnaných. Sociálna situácia Rómov v obci je determinovaná nízkou vzdelanostnou úrovňou detí a dospelých, nízkou kvalifikačnou úrovňou, neschopnosťou mobility za prácou s dopadom na nezamestnanosť a závislosť od štátneho systému záchranej sociálnej siete. Mnohí sa nachádzajú v tzv. generačnej chudobe, kde sú celé rodiny nezamestnané. Vysoká nezamestnanosť občanov, zvlášť členov rómskych komunít, ako aj ich spôsob života majú viaceré príčiny a nežiaduce dôsledky. Kvôli nízkemu vzdelaniu a takmer nulovej kvalifikácii je možnosť ich výberu ohraničená na nenáročné, neodborné zamestnania. Kým v roku 1993 žilo v obci 4452 obyvateľov, v roku 2017 to už bolo o 1603 obyvateľov menej. Pokles počtu obyvateľov môžeme pripísať hlavne zrušeniu prevádzok väčších zamestnávateľov, následne zvyšujúcej sa nezamestnanosti a sťahovaniu sa ľudí za prácou do iných častí Slovenska, prípadne do zahraničia. V súčasnosti má obec Kokava nad Rimavicou nepriaznivú vekovú štruktúru obyvateľstva. Podiel obyvateľov v predproduktívnom veku sa v roku 2017 pohybuje na úrovni 427 obyvateľov, čo predstavuje len 15 % na celkovom počte obyvateľov. Podobne je na tom aj obyvateľstvo v poproduktívnom veku, ktoré tvorí 16,81 % obyvateľstva obce a je zastúpené 479 obyvateľmi. Najpočetnejšou skupinou je obyvateľstvo v produktívnom veku, ktoré je zastúpené 1943 obyvateľmi a tvorí 68,2 % obyvateľstva. Z uvedeného vyplýva, že obyvateľstvo obce starne, podobne ako aj obyvateľstvo celého Slovenska. V tomto kontexte sú výsledky demografického vývoja vstupnými údajmi pre identifikovanie budúcich možných problémov v sociálnej oblasti a zároveň dôležitým faktorom plánovania sociálnych služieb zameraných v prevažnej miere na seniorov a občanov so zdravotným postihnutím. Z pohľadu mechanického pohybu obyvateľov je situácia taktiež nepriaznivá, nakoľko počet odsťahovaných je vyšší ako počet prisťahovaných vo všetkých rokoch, s výnimkou roku 2014. Počet prisťahovaných zaznamenáva takmer vyrovnané hodnoty v rozmedzí 26 – 39 obyvateľov. Pri analyzovaní počtu odsťahovaných sa ich počet pohybuje od roku 2010 do roku 2013 na úrovni 43 – 46 obyvateľov. V roku 2015 počet odsťahovaných dosahuje svoje maximum na hodnote 58 obyvateľov. Výsledkom

takéhoto vývoja je záporná hodnota migračného salda. Úbytok obyvateľstva sťahovaním je spôsobený hlavne odchodom mladých ľudí do iných miest a obcí priemyselne rozvinutejších, mimo regiónu za lepšími pracovnými podmienkami. Pri pohľade na vekovú štruktúru obyvateľov je zrejmé, že obyvateľstvo starne, nakoľko prevládajú vyššie vekové skupiny. Medzi najviac zastúpené vekové kategórie obyvateľov patria: 30 – 39-roční, 60 – 69-roční, 50 – 59-roční a 40 – 49-roční, ktoré spolu predstavujú 1 592 obyvateľov obce z celkového počtu 2 849 obyvateľov. Záporne sa javí zastúpenie obyvateľov vo vekových kategóriách novorodenci až 29-roční, ktorých je spolu len 943.

Charakteristika cieľových skupín KC

- Deti a mládež, plnoleté FO, rodiny, komunity ohrozené sociálnym vylúčením, vylúčené alebo marginalizované.
- Osoby v nepriaznivej sociálnej situácii, s nízkymi príjmami pod hranicou životného minima.
- Osoby dlhodobo nezamestnané a ohrození nezamestnanosťou.
- Obyvatelia obce v rámci komunitného rozvoja.
- Obyvatelia marginalizovaných rómskych komunit.
- Osoby bez vzdelania s problémami čítania, písania a počítania.
- Neplnoleté osoby a rodičia po materskej dovolenke zo sociálne odkázaných skupín obyvateľstva.
- Osoby po ukončení ústavnej starostlivosti.

Výmedzenie cieľových skupín komunitného centra podľa veku:

- deti vo veku 0 - 6 rokov
- deti počas plnenia povinnej školskej dochádzky (7 – 16 rokov)
- mládež a mladí dospelí (16 – 25 rokov)
- dospelí a rodiny
- seniori (62+ rokov)

3.1. Fyzická infraštruktúra

Obyvatelia v daných lokalitách žijú prevažne v rodinných domoch, ktoré sú v ich osobnom vlastníctve. Sú to väčšinou menšie rodinné domy, kde spoločne žije viacej generácií. Čo sa týka dostupnosti inžinierskych sietí v týchto lokalitách sú v každej domácnosti. Problémom nielen v spomínaných lokalitách, kde žijú obyvatelia MRK ale celej obce je kanalizácia. Dôvodom sú nevysporiadané pozemky, ktoré sú dlhodobým problémom. Preto väčšina domácností má svoje septiky, žumpy alebo ČOV. Občania daných lokalít s ohľadom na vek domov kúria palivovým drevom, len niektoré domácnosti vykurujú plynom či elektrickou.

Obec má v súčasnosti vodovodnou sieťou pokrytý celý intravilán, vrátane VD Kokavan a školy v prírode Hámor. Zásobovanie pitnou vodou je zabezpečené z dvoch nezávislých zdrojov – z vodnej nádrže Klenovec a z potoka Kokavka. Obyvatelia okrem týchto zdrojov používajú aj vodu z vlastných studní. Kanalizácia s mechanicko – biologickou ČOV je vybudovaná len čiastočne, pričom na kanalizáciu je napojených približne 1259 obyvateľov (44 %). V obci prevažná väčšina domov je napojená na plynové, prípadne elektrické kúrenie. V súčasnosti mnoho domácností prechádza na kúrenie pevným palivom. V celej obci je zavedené vzdušné elektrické vedenie, obec je plne splynofikovaná, je tu vybudovaný telefónny rozvod, miestny rozhlas, sú vybudované vykryvače na zlepšenie signálu pre mobilné operátory ako aj pre

televízne stanice. Zber komunálneho odpadu zabezpečuje obec, ktorá je členom Združenia obcí pre likvidáciu odpadu spolu s ostatnými obcami v Poltárskom okrese a tuhý odpad odváža na skládku v Brezničke, ktorá je od obce vzdialená 25 km. V marci 2005 začala obec zabezpečovať aj separovaný zber odpadu, pričom sa triedi na plasty, papier a nebezpečný odpad. Dĺžka obecnej cestnej siete je 74,5 km a dĺžka spevnených chodníkov v obci je 2,7 km. Cesta I. triedy je vzdialená od obci asi 30 km. Obec je vybavená železničnou trasou, ktorá slúži k nákladnej aj osobnej doprave. V obci a jej priľahlom okolí je vybudovaných 15 autobusových zastávok, najmä kvôli širokému osídleniu okolia. V obci je 64 subjektov, ktoré pracujú v primárnej sfére. Z toho je tu etablovaná pobočka poľnohospodárskeho družstva v obmedzenom režime a poľnohospodársku činnosť tu vykonáva 30 samostatne hospodáriacich roľníkov. V sekundárnej sfére je početná skupina, ktorú tvoria ľudia, ktorí približujú a píli drevo – 21 podnikateľov. Drevo spracováva na rôzne finálne výrobky 6 podnikateľov. Sú tu lokalizované tri píly, tri stavebné firmy, jeden klampiar, jedno krajčírstvo. Celkom je v sekundárnej sfére 23 subjektov. V terciálnej sfére – v oblasti služieb je spolu v obci a jej priľahlom území etablovaných 37 subjektov. Najpočetnejšiu skupinu tvoria predajne priemyselného tovaru – 17, v tom predajne textilného tovaru a obuvi, drogéria, predajne papiernictva a hračiek, domáce potreby, kvetinárstva, drogérie, farby-laky, predajňa pre poľnohospodárov a chovateľov, 7 predajní s potravinárskym tovarom, 12 pohostinstiev vrátane bufetu, z toho s poskytovaním stravovania – 4 subjekty, 1 cukráreň. V obci sú poskytované služby ako: výroba nábytku, oprava elektroniky, kaderníctva, kozmetické a masážne služby, stavebniny, zberňa šatstva, práčovňa, autoservisy, čerpacia stanica PHM s výmenou PB fliaš, kamenárstvo, výroba keramiky, výroba a oprava hudobných nástrojov, pohrebná služba, prevíjanie motorov, brúsenie píl, psí hotel a salón, pneuservis, prevádzka výroby a opráv chladiarenskej techniky a tlakových zariadení. Ubytovacie služby poskytuje v obci a v rekreačnej oblasti 10 subjektov a 6 subjektov poskytuje ubytovanie na súkromí. V okolí našej obce je najväčším zamestnávateľom YURA ELTEC Corporation Hnúšťa, firma Evasport Klenovec a Sonne Chrystal Poltár.

3.2. Inštitúcie

KC Lácho – Drom je umiestnené priamo na námestí, adrese Námestie 1. Mája č. 1350/33, Kokava nad Rimavicou. V bezprostrednej blízkosti KC sa nachádza kultúrny dom, Základná škola s materskou školou, kostol, amfiteáter, autobusové nástupište a obchody.

V obci sa nachádza zdravotné stredisko v ktorom nechýbajú všeobecný lekár, gynekologická ambulancia, detská lekárka, stomatológ a lekár. V obci tiež máme terénnu sociálnu prácu ktorá pôsobí na obecnom úrade a tak tiež tam funguje miestna ľudová knižnica. Čo sa týka reštauračných zariadení v obci sa nachádzajú štyri. Pre športové aktivity ,ktoré sa obci vykonávajú máme k dispozícii jedno futbalové ihrisko ale aj multifunkčné a volejbalové ihrisko a posilňovňu. Pre veriaticich sa v obci nachádzajú kostoly : Rímskokatolícky , Evanjelický kostol, za zmienku stojí židovská synagóga, ktorá je historickou pamiatkou , ktorá slúži na rôzne kultúrne podujatia ako koncerty, výstavy. .

3.3. Neformálna sociálna štruktúra

V našej obci žijú rôzne skupiny obyvateľstva ako Rómovia ,Nerómovia, tiež 1% Ukrajinci, ale aj veľmi nízke percento Maďarov. Napriek tomu môžeme v našej obci hovoriť o peknom spolunažívaní našich občanov. Už v minulosti keď v obci žili len obyvatelia nerómskej a rómskej národnosti ich vzťahy boli dobré a nepociťovali žiadne napäté susedské vzťahy, tak

je to aj dodnes ak hovoríme o spolunažívaní a susedských vzťahoch kokavských Rómov a majoritou . Čo sa týka obyvateľov MRK ktorý sa prisťahovali tu už tie vzťahy medzi majoritou a minoritou nie sú také dobre ako medzi MRK, ktorý tu žijú celý život. Dôkazom dobrých vzťahov je aj vzájomné spolužitie MRK s majoritou v susedstve, vzájomnej tolerancii a pomoci. V čase pandémie bolo stretávanie sporadické, v minulosti sa stretávali na rôznych kultúrnych a spoločenských akciách, či už to boli stretnutia seniorov, klub ZŤP, mládežnícke akcie alebo na hudobných festivaloch ako Koliesko, Balvalfest ,Festival Kokava. Ako v každej komunite tak ani v našej nechýbajú prirodzené authority, ktoré svojím životným štýlom a poslaním sú príkladom a inšpiráciou pre každú vekovú kategóriu obyvateľstva v našej obci.

3.4. Ciele a úlohy Komunitného centra

- **Komplexná práca s rodinou**
- **Motivovať komunitu, poukázať na možnosti**
- **Práca s jednotlivcom**
- **Poukázať na dôležitosť vzdelania a vzdelávania**
- **Zvýšiť finančnú gramotnosť**
- **Zmysluplné trávenie voľného času**

Našou úlohou je pomáhať jednotlivcom, rodinám, skupinám, komunite naučiť sa ako zvyšovať kvalitu svojho života. Vykonávať všetky dostupné činnosti, ktoré pomôžu čo najväčšej skupine obyvateľstva v našej obci začleniť sa do pracovného procesu, osvojiť si pracovné návyky, prípadne zvýšiť svoju kvalifikáciu v spolupráci s rôznymi inštitúciami. Poskytovať základné poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov.

3.5. Informácie o životnom štýle

Pre všetky navštívené lokality je spoločná vyššia miera nezamestnanosti a horšia ekonomická situácia rómskych rodín v porovnaní s majoritným obyvateľstvom. Samotní Rómovia to vysvetľujú slabšou vzdelanostnou úrovňou a kvalifikačnou štruktúrou rómskej populácie, absenciou vhodných sociálnych kontaktov (známostí), nerovnakým prístupom zamestnávateľov, vysokou mierou nezamestnanosti v obciach a okresoch a neschopnosťou Rómov hľadať si zamestnanie. Výnimkou nie je ani naša obec, v ktorej je vzdelanostná úroveň Rómov a nerómov porovnateľná. Spoliehanie sa na sociálne (rodina a priatelia) a občianske zdroje (štát, organizácie a pomáhajúci profesionáli) sa javí byť ako jedna z fungujúcich stratégií založených na dostupnosti zdrojov. Väzby na sociálne zdroje mimo komunity a etnickej skupiny sú dôležité aj z hľadiska možnej sociálnej inklúzie. Sociálne väzby a siete v rámci komunity, ale najmä mimo nej, zohrávajú významnú úlohu pri možnej sociálnej inklúzii, alebo naopak, upevňujúcej sa sociálnej exklúzii. Medzi kvality komunity nesporne patrí nekonfliktnosť, vzájomná tolerancia schopnosť facilitácie, bezproblémové spolužitie s majoritnou časťou obyvateľstva. Potenciál komunity v lokalitách kde žije MRK je dosť vysoký už len tým že majú snahu o zvýšenie svojej životnej úrovne a taktiež silnou motiváciou je vyrovnáť sa životu majoritného obyvateľstva obce. V minulosti bolo premýšľanie o svojej životnej situácii, problémoch, prianiach či potrebách, témou ktorá nebola prioritná. Bolo to asi prirodzené keďže ľudia mali sociálne istoty. Dnes je doba na jednotlivca, skupinu, komunitu

a spoločnosť veľmi náročná, preto sa zmýšľanie ľudí v komunite zmenilo. Zistili že, spolupracovať a podieľať sa na pozitívnych zmenách prináša svoje ovocie

3.6.Potreby, problémy, sny

Pri mapovaní potrieb komunity sme dospeli k záveru, že ich potreby sú vlastne problémy celej komunity, žijúcej v danej lokalite, ktoré potrebujú akútne riešiť. Prioritnou potrebou a problémom všetkých lokalít, kde prebiehalo mapovanie potrieb komunity je vysoká miera nezamestnanosti, ktorá súvisí aj so vzdelanostnou úrovňou daných lokalít, preto cítia potrebu vzdelávať sa . Taktiež im nie je ľahostajné ich okolie, jeho čistota. Pociťujú potrebu prevencie vzniku sociálno-patologických javov u detí a mládeže. Problém vidia aj v prístupovej ceste v lokalite Chorepa, ktorý sa v tejto lokalite rieši už dlhodobo, problémom ostávajú vlastníci pozemku.

4. Akčný plán

Tab. 1 Akčný plán

Potreba/p roblém	Oblasť	Hlavný cieľ	Čiastkové ciele	Úlohy	Aktivity KC	Zdroje	Partneri/zodp ovednosť	Čas
Realizácia aktivít zameraný ch na vyhľadáva nie lídrov z komunit y v lokalite Kyselovo. Pre potreby zlepšenia hygienické ho stavu časti obce a potrebu odstráneni a vysokej miery znečistení a potoka v časti Kyselovo, kde žije prevažne komunita MRK v počte 250 obyvateľo v tejto lokalite	Komunit ná práca, práca Rady KC, dobrovo ľnícka činnosť , príprava a vzdelá vanie lídrov z komun ity	Nájsť vhodný ch aktívny ch lídrov z komu nity, ktorí budú priamo zapojen í do diania v komu nite a budú pomáh ať aj k zlepš eniu aktivít KC pre komuni tu. Zárove ň budú motivo vať členov komuni ty k partic ipácii pri riešení problém ov	Oslovenie komunity a informovani e komunity s cieľom vyhľadať lídrov a motivovať ich k spolupráci	vytvore nie pracov nej skupiny s oslove ných aktivný ch lídrov a ich motivov anie.	KC osloví možných členov pracovnej skupiny – Rada KC, manažuje jej prácu, pripravuj e podklady a zápisy stretnutí	Ľudské zdroje	Pracovníci Komunitného centra OG, OPK, PKC, Komunitný pracovník, členovia Rady KC	03/ 22
				Motivov anie lídrov úľavou na platbách za komunál ny odpad	Predstave nie a prezent ovanie aktivít a plánu pracovnej skupiny aktivných lídrov na obci a poskytn utie návrhu na úľavu platieb za komunál ny odpad	Ľudské zdroje Finančn é zdroje formou úľavy za platby komuná lneho odpadu pre aktivný ch lídrov	Rada KC / obec / Pracovníci Komunitného centra	04/ 22
				Predstav enie a prepoj enie aktivný ch lídrov s obcou prezentov anie lídrov a ich úloh a zámerov s presun utím na ďalšiu lokalitu kde žije MRK -	Komuniká cia so starosto m obce o ďalších jeho zámeroch v časti Kyselovo a aj iných lokalitách ako Chorepa , kde žije MRK. Zbieranie podnetov komunity aktívnymi	Ľudské zdroje	Rada KC / obec / Pracovníci Komunitného centra	05/ 22

				Chorepa Možnosť prizvania do komunit nej rady	lídrami a prezent ovanie podnetov Rade KC			
			Zapojenie aktívnych lídrov pri hľadaní dobr ovoľníkov na pozíciu – „Romano Ochranáris“ Dobrovoľníci a lídri sa aktívne zapájajú do činnosti KC.	Nábor dobrovo ľníkov Vytvore nie plánu práce s dobrovo ľníkmi	Náborová kampaň „Romano ochranári s“, priame oslovenie v teréne	Ľudské zdroje	Rada KC / Komunitný pracovník	06/ 22
			Financovanie dobrovoľníck ej činnosti	Nájsť vhodnú projekto vú výzvu na podanie	Vytvoreni e projektu podľa výzvy	Finančn é zdroje - Nadácie Fondy Transfér z IAZASI	Pracovníci Komunitného centra	07/ 22
			Participácia cieľovej skupiny - komunity	Motivácia a podpor a participá cie komunity – výber lídrov zo svojich radov, ľudí, ktorí majú prirodzen ú autoritu v komunite a zároveň budú pre	Aktívna spoluprác a komunity s lídrami – vzájomná efektívna kooperáci a na riešení problému – čistenie potoka – zakúpeni e odpadový	Ľudské zdroje Finančn é zdroje	Komunitný pracovník, Lídri, komunita	

				komunitu prínosom	ch vriec a náradia – hľadanie možnosti financovania – Transfer IAMPŠVR – 5,5%			
				Zapojenie komunity – čistenie potoka, pravidelných brigád, dozor nad udržateľnosťou prijateľného stavu				

4.1. Monitorovanie plnenia cieľov

Aktívne vyhľadávanie lídrov, ktorí nám budú nápomocní pri monitorovaní plnenia cieľov, ako aj v motivovaní komunity a získavaní novo vynárajúcich sa potrieb komunity, snaha o čo najefektívnejšiu spoluprácu s obcou, ktorá nám pomôže motivovať komunitu určitými benefitmi. Naším cieľom nie je kvantita, skôr je našou prioritou zamerať sa na čo najkvalitnejšie splnenie a naplnenie potrieb komunity. Cieľovou skupinou budú vybrané lokality, kde prebehlo mapovanie potrieb komunity. Svoje hodnotenie využijeme v budúcnosti ale aj v prítomnosti v kvantitatívnom naplnení potrieb celej komunity v prospech nielen vybraných lokalít s MRK, ale aj v prospech celej obce.

5. Záver

Komunitné centrum v Kokave nad Rimavicou pružne reaguje na potreby danej lokálnej komunity a rieši akútne problémy a potreby členov komunity. Prostredníctvom realizovaných činností a aktivít sú klienti komunitného centra vedení k tvorbe svojpomocných skupín. Uplatnením svojpomocných skupín majú možnosť zmeniť svoju náročnú životnú situáciu, riešiť akútne problémy jednotlivca a celej komunity. Komunitné centrum sa zameriava na prevenciu, krízovú intervenciu, motiváciu. Uplatňuje komplexný prístup, zlepšuje komunikačné a životné zručnosti klientov, aktivizuje a zapája marginalizované skupiny, utvára a rozširuje systematickú prácu v prirodzenom prostredí klienta.

Komunitné centrum slúži pre všetkých obyvateľov danej komunity. Vstup je voľný a bezplatný. Zákaz vstupu platí pre občanov pod vplyvom návykových látok a s agresívnym správaním. Cieľom je vybudovanie bezpečného miesta z komunitného centra. Spolupracujeme s mnohými inými organizáciami a inštitúciami. V komunitnom centre sa snažíme zapojiť deti, rodičov a ostatných obyvateľov do aktívneho prístupu k podieľaniu sa na dianí v obci Kokava nad Rimavicou. Veľmi dôležité je, aby naša práca bola prínosná pre komunitu.

Benefity pre komunitu :

- vidieť možnosti, cestu pri dosahovaní cieľov, potrieb komunity
- možnosť riešiť potreby komunity pomocou rady KC
- vzájomnej spolupráci
- posilnenie sebavedomia pri riešení potrieb komunity
- zapojenie sa do verejných vecí
- pomoc k svojpomoci
- oznámenie sa s fungovaním tretieho sektora

Použitá literatúra

1. Kokava nad Rimavicou, sprievodca minulosťou a súčasnosťou obce
2. MUŠINKA, Alexander: Podarilo sa. Prešov, vydavateľstvo Prešovskej univerzity 2012, ISBN 978-80-555-0531-2, str.179 -181
3. vlastné pozorovanie alebo prieskum
4. <https://www.kokava.sk/>
5. <http://www.statistics.sk>

Príloha

Výsledky mapovania potrieb

Výsledky mapovania

Lokalita	Počet Respondovaných		Oblasť mapovania						Ciele a potreby	
	Mužov	žien	Zamestnanie a sociálna situácie	Zdravie	Vzdelanie	Bývanie	Diskriminácia	Spätná väzba	Sekundárne	Primárne
Štúrova	27	23	80 % žien nezamestnaných vedených na UPSV a R . 20 percent žien zamestnaných na pracovnú zmluvu. Muži 50 % zamestnaných na pracovnú zmluvu a 50 % nezamestnaných vedených na UPSV a R alebo dobrovoľne nezamestnaný.	90 % opýtaných z danej lokality je informovaných o možnostiach preventívnych prehliadok ale s dospelých len cca 25 % ich využíva, čo sa týka detí tie pravidelne navštevujú lekárov. Neevidujú žiadne problémy u lekára ani diskriminácie. 50 % ma pocit že je	90 % opýtaných vyjadri veľkú dôležitosť na vzdelaní detí . Čo sa týka mentoringu 70 percent ho využíva v rámci poskytnutých služieb KC. Takisto sú informovaní o štipendiách a 10 % je súčasťou štipendijného programu. Asistent učiteľa 60 % nevyužíva a jeho	70 % by prijalo zmenu v oblasti bývania . Zmeny ktoré uviedli : lavičky na ulici, pravidelné odstraňovanie odpadkov z dvorov , ulice , odvodnenie uličiek tak isto aj kanalizácia alebo prípojka na plyn ale ako hlavný problém sa 80% percent zhodlo na tom že ihrisko pri	30 % starších občanov si myslí že je dobrá mienka o Rómoch a 60 % percent si myslí presný opak o Rómoch, že tá mienka je dosť zlá. Diskriminčný zákon pri tejto otázke sa 60 % vyjadri že tento zákon pozná ale nevyužíva ho. 60 % uviedlo že majú v obci svojich zástupcov a	Zo 100% opýtaných v danej lokalite je 85% spokojných z poskytovaných službami KC. Zlepšenie vidia v technickej vybavenosti KC.	Ihrisko pri základnej škole jeho využitie a povolenie od majiteľa pozemku .	

			<p>Hlavné problémy : nedostatok pracovných miest v okrese , nízke vzdelanie, doprava , prax a u žien nemajú kde nechať maloleté deti. Príjmy domácnosti sú nízke nepokrývajú ani základné životné potreby. Pre zlepšenie uviedlo 80 % komunity- získanie zamestnania.</p>	<p>nedostatok lekárov v obci. benefity preplatky : 75 % ich využíva tak isto aj asistenta zdravia a jeho služby tiež. Drogová situácia : 60 % opýtaných vie o nej ale jedná sa o veľmi nízke percento drogovozávislých . Covid - 19 : 10 % očkovaných a 90 % proti očkovaní. Dôvodom je strach a hoaxy.</p>	<p>služby. navštevu jú len stredné školy v blízkom okolí. dôvodom je nedostatok financií.</p>	<p>základnej škole jeho využitie . Asi 50 % sa vyjadriло že by vedelo svojpomocne aj pomôcť</p>	<p>organizácie, ktoré im pomáhajú riešiť ich problémy</p>			
--	--	--	---	---	---	---	---	--	--	--

Kys eľo vo	13	22	70% žien zamestnaných na pracovnú zmluvu 20 % žien nezamestnaných vedených na UPSV a R alebo poberá rodičovský príspevok, 10 % je na invalidnom alebo starobnom dôchodku. Muži 50% zamestnaných na pracovnú zmluvu a ostatných 40 % nezamestnaných vedení na UPSV a R . Hlavné problémy : doprava ,prax, vzdelanie , vek	80 % percent je informovaných o možnostiach preventívnych prehliadok a tak isto ich aj využívajú ako aj dospelí aj deti, pravidelne navštevujú lekárov. Tak isto sa 50 % percent zhodlo na to že je v obci nedostatok lekárov ale nevidujú žiadne problémy u lekára. Benefity a preplatky 60 % percent z opýtaných sa zhodlo na odpovedi že využívajú benefity	80% sa zhodlo na odpovedi pri vzdelaní, že je pre nich vzdelanie detí dôležité a prvoradé . Mentorin g : 60 % využíva mentorin g a služby poskytujúce v KC . Štipendium 50 % vie o sociálnom štipendiu ale len asi 15 % ho využíva o iných štipendiách nevedia . Asistent učiteľa : 70 % nevyužíva služby asistenta učiteľa. Zlepšenie sa 60 % vyjadrilo o lepšej spolupráci medzi školou a rodinou	50 % percent by prijalo určité zmeny v oblasti bývania . Medzi zmeny najčastejšie odznali odpovede ako - lavičky, kanalizácia ale tak isto hlavne 60 % sa vyjadrilo, že by bolo za pravidelnú údržbu a čistenie potoka pri obydliach na ulici. Tu sa uskutočnila aj jedna brigáda kde sa zúčastnilo asi 30 % obyvateľov lokality a to uviedli aj ako zlepšenie s pomocou KC	30 % starších občanov si myslí že je dobrá mienka o Rómoch a 60 % percent si myslí presný opak o Rómoch, že tá mienka je dosť zlá. Diskriminálny zákon pri tejto otázke sa 60 % vyjadrilo že tento zákon pozná ale nevyužíva ho. 60 % uviedlo že majú v obci svojich zástupcov a organizácie, ktoré pomáhajú riešiť ich problémy .	70 % opýtaných je spokojných s poskytovanými službami KC ale tak isto by prijali zmenu otváracích hodín		Zn eč i s t e n ý p o t o k v d a n e j l o k a l i t e
------------------	----	----	--	--	---	---	--	---	--	---

		<p>.Príjmy domácnosti sú prijateľné ale napriek tomu sú neuspokojivé. 90 % percent z opýtaných v danej lokalite pre zlepšenie uviedlo zvýšenie minimálnej mzdy by sa ich sociálne situácia zlepšila</p>	<p>a preplatky, ktoré poskytujú zdravotné poisťovne a tak isto 70 % je informovaných o asistentovi zdravia a využíva jeho služby. Drogová situácia 70 % percent vie o drogovej situácii v obci. Covid - 19 : 80% je proti očkovaniu . Dôvodom sú klamstvá a hoaxy, ktoré sa šíria.</p>	<p>organizovať pravidelné brigády.</p>				
--	--	---	--	--	--	--	--	--

Hu ta	12	18	80 % žien nezamestnaných vedených na UPSV a R 15 % žien je zamestnaných na pracovnú zmluvu a asi 5 % poberá rodičovský príspevok alebo materskú. Muži 50% je zamestnaných na pracovnú zmluvu a 40 % mužov je nezamestnaných vedených na UPSV a R alebo dobrovoľne nezamestnaných 10 % je poberateľom starobného alebo	90 % je informovaných o možnostiach preventívnych prehliadok ale len 20 % ich využíva čo sa týka dospelých ľudí, detí pravidelne navštevujú lekárov. Problém vidia momentálne iba v pandemických podmienkach pri návštevu lekára. 70 % je za dostatok lekárov v obci. Benefity a preplatky - 60 % komunity využíva preplatky ale nie benefity poisťovne. 70 % je informovaných o	65 % komunity je spokojných ako sa ich deti vzdelávajú ale 35 % komunity nie je vzdelanie prioritou. Sú dostatočne informovaný mentoringu ale len 10% ho využíva a je jeho súčasťou v rámci KC. Asistent učiteľa 70 % vie o ňom ale nevyužívajú jeho služby ako riešenie vidia viacej komunikácie medzi asistentom a rodinou. 70 % vie kde sa ma obrátiť problémov čo sa	60 % komunity je za určité zmeny v oblasti bývania a 40% percent je spokojných. Ako zmeny uviedli : strechy, zamestnanosť, odstránenie odpadkov z dvorov. Pre zlepšenie v oblasti bývania sa 60 % percent vyjadrilo že zamestnať sa je hlavná priorita. 40 % je ochotných svojpomocne si pomôcť.	80 % komunity majú dobrú skúsenosť o mienke o Rómoch. Diskriminačný zákon 80% nepočulo ani nevie o tomto zákone. 70 % uviedlo že majú v svojej komunite zástupcov, ktorý im pomáhajú pri riešení ich problémov.	90% percent je spokojných zo službami KC a sú vďační sa možnostiach využitia a pomoci.	Nezamestnanosť, Mentoring
----------	----	----	---	--	--	--	---	--	---------------------------

		<p>invalidného dôchodku. Hlavný problém je pre získanie zamestnania : nedostatok pracovných miest v okrese, vek prax, vzdelanie ,doprava. Prijímajú 60 % dost nízke pokrývajú len základné životné potreby a 50 % percent je hranicu chudoby .</p> <p>Riešenie sociálnej situácie 60% sa chce zamestnať a ostatných 40% okrem zamestnania riešenie vidia v</p>	<p>asistentovi zdravia a 50% využíva aj jeho služby. Drogová situácia : 60 % je za to že je tu slabá informovanosť o drogách a závislostiach na nich. covid - 19 : 15 % komunity je zaočkovaných . 20% sa chce dať očkovať .65 % je proti očkovaniu na covid-19 .</p> <p>Dôvod hoaxy a klamstva na sociálnych sieťach a mediach .</p>	<p>týka školy.</p>					
--	--	--	---	--------------------	--	--	--	--	--

			získaní praxe.							
--	--	--	-------------------	--	--	--	--	--	--	--

Chorepa	25	27	85% žien nezamestnaných vedených na UPSV a R . 10% žien zamestnaných na pracovnú zmluvu. Muži 40% zamestnaných na pracovnú zmluvu a 60% nezamestnaných vedených na UPSV a R alebo dobrovoľne nezamestnaný. Hlavné problémy : nedostatok pracovných miest v okrese ,národnosť, nízke vzdelanie, doprava , prax a	Len 60 % je informovaných o možnostiach preventívnych prehliadok len 40 % ich využíva čo sa týka dospelých ľudí, detí pravidiel navštevujú lekárov. Problém vidia momentálne iba v pandemických podmienkach pri návštevu lekára. 70 % je za nedostatok lekárov v obci. Benefity a preplatky - 50 % komunity využíva preplatky ale nie benefity poisťovne. 70 % je informo	70 % opýtaných vyjadrilo veľkú dôležitosť na vzdelaní detí . Čo sa týka mentoringu 50 % ho využíva v rámci poskytnutých služieb KC. Takisto sú informovaní o štipendiách a 10 % je súčasťou štipendijného programu. Asistent učiteľa 60 % nevyužíva a jeho služby navštevujú len stredné školy v blízkom okolí. dôvodom je nedostatok financií.. 70 % vie kde sa ma obrátiť	70 % komunity je za určité zmeny v oblasti bývania a 40% percent je spokojných. Ako zmeny uviedli : strechy, zamestnanosť, odstránenie odpadkov z dvorov ale 80% uviedlo rekonštrukciu a novú prístupovú cestu a tiež využívanie multifunkčného ihriska v obci pre deti z komunity zdarma keďže je momentálne spoplatnené. Pre zlepšenie v oblasti bývania sa 60 % percent vyjadrilo že	90 % komunity majú dobrú skúsenosť o mienke o Rómoch. Diskriminačný zákon 80% nepočulo ani nevie o tomto zákone. 50 % uviedlo že majú v svojej komunite zástupcov, ktorý im pomáhajú pri riešení ich problémov .	60 % komunity je spokojných z poskytovanými službami KC a 60 % komunity ich aj využíva za čo sú vďační. 30 % by prijalo pomoc tak isto z obce v spolupráci s KC	Možnosť využitia multifunkčného ihriska pre deti z komunity zdarma	Prístupová cesta a v lokalite
---------	----	----	---	---	---	---	--	---	--	-------------------------------

		<p>u žien nemajú kde nechať maloleté deti. Príjmy domácností sú nízke nepokrývajú ani základné životné potreby. Pre zlepšenie uviedlo 80 % komunity - získanie zamestnania. Prijímu sú u 60 % dosť nízke pokrývajú len základné životné potreby a 50 % percent je hranicu chudoby .</p> <p>riešenie sociálnej situácie 60% sa chce zamestnať a ostatných 40%</p>	<p>vaných o asistentovi zdravia a 60% využíva aj jeho služby. Drogová situácia :a len 5 % vie o drogovej situácii v obci 70% je za to že je tu slabá informovanosť o drogách a závislostiach na nich. covid - 19 : 10 % komunity je zaočkovaných . 15% sa chce dať očkovať .65 % je proti očkovaniu na covid-19 .</p> <p>Dôvod hoaxy a klamstva na sociálnych sieťach a mediach .</p>	<p>problémov čo sa týka školy.</p>	<p>zamestnať sa je hlavná priorita. 40 % je ochotných svojpomocne si pomôcť.</p>				
--	--	--	---	------------------------------------	--	--	--	--	--

			okrem zamestnania riešenie vidia v získaní praxe.							
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--